C U R T E A D E A P E L B Ă L Ţ I

Dosarul nr. 1r-34/2023 Prima instanță: Judecătoria Bălți sediul Sîngerei
1-22029823-03-1a-30122022 Judecător: Diana Balan

D E C I Z I E
în numele Legii

31 octombrie 2023 mun. Bălţi

Colegiul penal al Curții de Apel Bălți,
În componența:
Președintele ședinței de judecată, judecătorul Gheorghe Scutelnic
Judecătorii Viorel Pușcaș
Oleg Moraru
Cu participarea:
Procurorului Liliana Pasat
Avocatului Adrian Cebotari
Reprezentantului Inspectoratului Fiscal de Stat Natalia Janu

a judecat în ședință de judecată publică în ordine de recurs recursul procurorului în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale oficiul Nord Tatiana Russu, recursul avocatului Adrian Cebotari în interesele inculpaților Toma Igor ***** și Toma Ion ***** și recursul suplimentar al avocatului Adrian Cebotari în interesele inculpaților Toma Igor ***** și Toma Ion ***** declarate împotriva sentinței Judecătoriei Bălți sediul Sângerei din 19 octombrie 2022 în cauza penală privind condamnarea lui:

Toma Ion *****, a.n. *****, c/p *****, cetățean al RM, originar și domiciliat în r-nul ***** sat. ***** str. *****, studii medii, necăsătorit, supus serviciului militar, angajat în câmpul muncii în calitate de ofițer al Secției de

Patrulare „Centru” a INSP al IGP a MAI, anterior ne judecat*;*

în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2), art. 46, art. 250 alin. (2) Cod penal al RM,-

și

Toma Igor *****, a.n. *****, c/p *****, cetățean al RM, originar din sat. ***** r-nul *****, domiciliat în ***** str. ***** 8 bl. I ap. 288, studii superioare, căsătorit, la întreținere un copil minor, supus serviciului militar, ne angajat în câmpul muncii, anterior ne judecat*;*

în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2), art. 46, art. 250 alin. (2) Cod penal al RM,-

Termenul de judecare a cauzei:
În instanța de fond: 02.03.2022-19.10.2022;
În instanța de recurs: 30.12.2022-31.10.2023.

Procedura de citare legală executată.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul raportor, ținând cont de argumentele recursului, materialele cauzei și prevederile legale, pentru expunere asupra recursului, Colegiul penal,-

C O N S T A T Ă :

Prin sentința Judecătoriei Bălți sediul Sângerei din 19 octombrie 2022 Toma Ion ***** a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2), art. 46, art. 250 alin. (2) Cod penal al RM, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 1400 (una mie patru sute) unități convenționale, echivalent a 70000 lei.

În temeiul art. 2 alin. (4) din Legea nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova Toma Ion ***** a fost liberat de la executarea pedepsei stabilite.

Prin aceiași sentință Toma Igor ***** a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2), art. 46, art. 250 alin. (2) Cod penal al RM,

fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 1400 (uina mie patru sute) unități convenționale, echivalent a 70000 lei.

În temeiul art. 2 alin. (4) din Legea nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova Toma Igor ***** a fost liberat de la executarea pedepsei stabilite.

Prin sentință a fost admisă în principiu acțiunea civilă înaintată de către Serviciul Fiscal de Stat, urmând ca asupra cuantumului acesteia să se expună instanța civilă.

Solicitarea acuzatorului de stat cu privire la încasarea în mod solidar de la inculpații Ion Toma și Igor Toma a contravalorii autocamionului *****, numărul de înmatriculare *****, de culoare albă, anul fabricării - 1998, cod *****, a fost respinsă ca neîntemeiată.

A fost admisă solicitarea acuzatorului de stat și s-au încasat în mod solidar de la inculpații Ion Toma și Igor Toma în beneficiul statului cheltuielile de judecată în mărime de 2100 (două mii una sută) lei.

De asemenea, prin sentință a fost soluționată soarta corpurilor delicte, și anume: 65000 pachete, ce conțin 20 de țigarete fiecare, de marca „Ashima", fără timbru de acciz, ridicate în cadrul percheziției din 12.07.2021 (f.d.27-30 Volumul I), obiecte transmise la păstrare în camera corpurilor delicte din incinta PCCOCS oficiul „Nord", mun. Bălți strada Păcii 21, chitanța nr.39 din 07.09.2021 (f.d.106 Volumul I), după rămânerea sentinței definitive s-a dispus de a fi trecute în contul statului.

Pentru a se pronunța cu sentința în cauză instanța de fond a constatat că, Toma Ion *****, fiind confirmat în baza Ordinului nr.200ef din 05 mai 2020 al Șefului Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne în funcția de ofițer al Secției de Patrulare „Centru" a Inspectoratului Național de Securitate Publică al Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne, fiind astfel persoană abilitată potrivit prevederilor art.2 al Legii cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului nr. 320 din 27.12.2012 cu misiunea de a apăra drepturile și libertățile fundamentale ale persoanei prin activități de menținere, asigurare și restabilire a ordinii și securității publice, de prevenire, investigare și de descoperire a infracțiunilor și contravențiilor, contrar prevederilor art. 26 alin. (1) lit. a) și b) ale Legii nominalizate mai sus, care prevăd că, Polițistul își desfășoară activitatea profesională în interesul şi în sprijinul persoanei, comunității şi al instituțiilor statului, exclusiv pe baza şi în executarea legii, fiind obligat să respecte cu strictețe drepturile, libertățile omului și demnitatea umană, să aibă comportament demn și respectuos pentru persoane, o atitudine fermă față de cei care încalcă legile și să se conducă, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, de legislație, asigurând îndeplinirea sarcinilor ce stau în fața Poliției, a acționat în

cadrul unui grup criminal organizat, constituit din Ion Toma, fratele său Igor Toma, precum și din alte persoane nestabilite la moment de către organul de urmărire penală și prin acțiuni multiple de organizare, plănuire, pregătire detaliată a infracțiunii, având repartizate în prealabil rolurile și funcțiile membrilor grupului, în dependență de necesitățile activității infracționale, caracterizat printr-un nivel înalt de conspirare, unde Ion Toma avea rolul de organizare a transportării țigaretelor cu filtru pe teritoriul Republicii Moldova și împiedicarea petrecerii din partea colaboratorilor organelor de drept a unor eventuale verificări a mijlocului de transport cu care erau acestea transportate, acționând în calitate de persoană fizică, fără a fi înregistrat în conformitate cu prevederile art. 120 din Codul fiscal ca subiect al impunerii, intenționat, înțelegând caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, urmărind scopul de profit personal, împreună cu fratele său Igor Toma, care avea rolul atât de identificare a mijlocului de transport în care urmau să fie depozitate țigaretele cu filtru și ulterior transportate pe teritoriul Republicii Moldova, cât și sarcina nemijlocită de transportare a acestora, precum și cu alte persoane nestabilite la moment de organul de urmărire penală care aveau rolul direct de dobândire a țigaretelor cu filtru, a săvârșit infracțiunea de transportare și păstrare a mărfurilor supuse accizelor, fără marcarea lor cu timbre de control sau timbre de accize, în următoarele circumstanțe:

Astfel, el în perioada lunii iulie 2021, împreună cu fratele său Igor Toma și cu alte persoane nestabilite la moment de organul de urmărire penală, au dobândit din surse necunoscute mărfuri supuse accizelor sub formă de țigarete cu filtru pe care le-au depozitat în mijlocul de transport de model *****, cu numărul de înmatriculare *****, vehicul ce din timp a fost găsit de către Igor Toma, și la 12 iulie 2021, în scopul însoțirii bunurilor respective care urmau să fie transportate pe teritoriul Republicii Moldova, fiind îmbrăcat în uniforma de serviciu, avându-l în calitate de pasager pe fratele său Igor Toma, a urcat la volanul mijlocului de transport de model *****, cu numărul de înmatriculare *****, și s-au îndreptat din centrul țării spre zona de nord, iar aproximativ la ora 19:25 în preajma satului Chișcăreni raionul Sângerei au fost stopați de către reprezentanții organelor de drept, care în cadrul percheziției unității de transport menționate mai sus, în compartimentul marfar al acestuia, au depistat și au ridicat 130 de cutii în care se aflau 65000 pachete ce conțineau 20 de țigarete cu filtru fiecare, în total 1300000 de țigarete cu filtru de marcă „Ashima”, a căror metodă de imprimare a informațiilor, conform raportului de constatare tehnico-științifică nr. 34/12/2-RCTȘ-732 din 27.07.2021, corespunde metodei de imprimare a informațiilor pe pachete cu țigări de marca comercială „Ashima”, acestea fiind confecționate din material rigid, cu folosirea formei de tipar plat-ofset digital (linii colorate și imaginea diamantului) și cu folosirea formei de tipar plat-ofset (imaginile și textele), pachete care nu erau marcate cu timbru de accize, deși conform

prevederilor art.121 și anexei la Titlul IV din Codul fiscal, acestea constituie mărfuri supuse accizelor, încălcând astfel și prevederile art. 123 alin. (5/1) din Codul fiscal, care stipulează că produsele din tutun și înlocuitorii din tutun de la poziția tarifară 24039990001 comercializați, transportați sau depozitați pe teritoriul Republicii Moldova ori importați pentru comercializare pe teritoriul ei, precum şi mărfurile procurate de la agenții economici rezidenți aflați pe teritoriul Republicii Moldova, dar care nu au relații fiscale cu sistemul ei bugetar, sunt pasibile marcării obligatorii cu timbru de acciz, cauzând astfel Bugetului Public Național daune în proporții deosebit de mari în sumă de 1084200 lei, fapt manifestat prin neachitarea la bugetul de stat a accizelor corespunzătoare.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, *în drept* faptele inculpatului Toma Ion ***** întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2), art. 46, art. 250 alin. (2) Cod penal al RM, cu semnele calificative: participarea în calitate de autor la săvârșirea infracțiunii de transportare și păstrare a mărfurilor supuse accizelor fără marcarea lor cu timbre de control sau timbre de acciz de modelul stabilit, cu cauzarea de daune în proporții deosebit de mari, acțiune săvârșită în cadrul unui grup criminal organizat.

La fel, instanța de fond a constatat că Toma Igor *****, acționând în cadrul unui grup criminal organizat, constituit din el, fratele său Ion Toma, precum și din alte persoane nestabilite la moment de către organul de urmărire penală și prin acțiuni multiple de organizare, plănuire, pregătire detaliată a infracțiunii, având repartizate în prealabil rolurile și funcțiile membrilor grupului, în dependență de necesitățile activității infracționale, caracterizat printr-un nivel înalt de conspirare, unde Igor Toma avea rolul atât de identificare a mijlocului de transport în care urmau să fie depozitate țigaretele cu filtru și ulterior transportate pe teritoriul Republicii Moldova, cât și sarcina nemijlocită de transportare a acestora, acționând în calitate de persoană fizică, fără a fi înregistrat în conformitate cu prevederile art. 120 din Codul fiscal ca subiect al impunerii, intenționat, înțelegând caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, urmărind scopul de profit personal, împreună cu fratele său Ion Toma, care activează în calitate de ofițer al Secției de Patrulare „Centru” a Inspectoratului Național de Securitate Publică al Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne, confirmat în funcția respectivă în baza Ordinului nr.200ef din 05 mai 2020 al Șefului Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne, care avea rolul de organizare a transportării țigaretelor cu filtru pe teritoriul Republicii Moldova și împiedicarea petrecerii din partea colaboratorilor organelor de drept a unor eventuale verificări a mijlocului de transport cu care erau acestea transportate, precum și cu alte persoane nestabilite la moment de organul de urmărire penală care aveau rolul direct de dobândire a țigaretelor cu filtru, a săvârșit infracțiunea de transportare și păstrare a

mărfurilor supuse accizelor, fără marcarea lor cu timbre de control sau timbre de accize, în următoarele circumstanțe:

Astfel, el în perioada lunii iulie 2021, împreună cu fratele său Ion Toma și cu alte persoane nestabilite la moment de organul de urmărire penală, au dobândit din surse necunoscute mărfuri supuse accizelor sub formă de țigarete cu filtru pe care le-au depozitat în mijlocul de transport de model *****, cu numărul de înmatriculare *****, vehicul ce din timp a fost găsit de către Igor Toma, și la 12 iulie 2021 Ion Toma, în scopul însoțirii bunurilor respective care urmau să fie transportate pe teritoriul Republicii Moldova, fiind îmbrăcat în uniforma de serviciu, avându-l în calitate de pasager pe fratele său Igor Toma, a urcat la volanul mijlocului de transport de model *****, cu numărul de înmatriculare *****, și s-au îndreptat din centrul țării spre zona de nord, iar aproximativ la ora 19:25 în preajma satului Chișcăreni raionul Sîngerei au fost stopați de către reprezentanții organelor de drept, care în cadrul percheziției unității de transport menționate mai sus, în compartimentul marfar al acestuia, au depistat și au ridicat 130 de cutii în care se aflau 65000 pachete ce conțineau 20 de țigarete cu filtru fiecare, în total 1300000 de țigarete cu filtru de marcă „Ashima”, a căror metodă de imprimare a informațiilor, conform raportului de constatare tehnico-științifică nr. 34/12/2-RCTȘ-732 din 27.07.2021, corespunde metodei de imprimare a informațiilor pe pachete cu țigări de marca comercială „Ashima”, acestea fiind confecționate din material rigid, cu folosirea formei de tipar plat-ofset digital (linii colorate și imaginea diamantului) și cu folosirea formei de tipar plat-ofset (imaginile și textele), pachete care nu erau marcate cu timbre de accize, deși conform prevederilor art.121 și anexei la Titlul IV din Codul fiscal, acestea constituie mărfuri supuse accizelor, încălcând astfel și prevederile art. 123 alin. (5/1) din Codul fiscal, care stipulează că produsele din tutun și înlocuitorii din tutun de la poziția tarifară 24039990001 comercializați, transportați sau depozitați pe teritoriul Republicii Moldova ori importați pentru comercializare pe teritoriul ei, precum şi mărfurile procurate de la agenții economici rezidenți aflați pe teritoriul Republicii Moldova, dar care nu au relații fiscale cu sistemul ei bugetar, sunt pasibile marcării obligatorii cu timbru de acciz, cauzând astfel Bugetului Public Național daune în proporții deosebit de mari în sumă de 1084200 lei, fapt manifestat prin neachitarea la bugetul de stat a accizelor corespunzătoare.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, *în drept* faptele inculpatului Toma Igor ***** întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2), art. 46, art. 250 alin. (2) Cod penal al RM, cu semnele calificative: participarea în calitate de autor la săvârșirea infracțiunii de transportare și păstrare a mărfurilor supuse accizelor fără marcarea lor cu timbre de control sau timbre de acciz de modelul

stabilit, cu cauzarea de daune în proporții deosebit de mari, acțiune săvârșită în cadrul unui grup criminal organizat.

Exercitarea căilor de atac:

Împotriva sentinței instanței de fond în termen a declarat cerere de recurs procurorul în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale oficiul Nord Tatiana Russu, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței contestate în latura respingerii solicitării procurorului privind încasarea în mod solidar de la inculpații Ion Toma și Igor Toma a contravalorii autocamionului *****, numărul de înmatriculare *****, de culoare albă, anul fabricării - 1998, cod *****, cât și în latura admiterii în principiu a acțiunii civile înaintate de către Serviciul Fiscal de Stat al RM.

În motivarea recursului s-a invocat că, instanța de fond neîntemeiat a respins solicitarea procurorului de a încasa în mod solidar de la inculpații Ion Toma și Igor Toma contravaloarea autocamionului *****, numărul de înmatriculare *****, de culoare albă, anul fabricării - 1998, cod *****, or, potrivit art. 106 alin. (1) Cod penal, confiscarea specială consta în trecerea, forțată și gratuită, în proprietatea statului a bunurilor indicate la alin. (2). În cazul în care aceste bunuri nu mai există, nu pot fi găsite sau nu pot fi recuperate, se confiscă contravaloarea acestora.

Conform art. 106 alin. (2) lit. a) Cod penal, sânt supuse confiscării speciale bunurile: utilizate sau destinate pentru săvârșirea unei infracțiuni.

Totodată, alin.(3) art. 106 Cod penal prevede că, dacă bunurile menționate la alin.(2) lit. a) aparțin unei persoane care nu știa și nici nu trebuia să știe despre scopul utilizării sau originea bunurilor, se confiscă contravaloarea acestora.

Astfel, cum rezultă din învinuirea înaintată lui Toma Ion ***** și Toma Igor *****, cît și a probelor acumulate la faza de urmărire penală și ulterior cercetate în cadrul cercetării judecătorești, s-a constatat că în speța dată transportarea mărfurilor supuse accizelor fără marcarea lor cu timbre de control sau timbre de acciz de modelul stabilit, și anume 130 cutii în care se aflau 65000 pachete ce conțineau 20 de țigarete cu filtru fiecare, în total 1300000 de țigarete cu filtru de marca „Ashima”, a fost efectuată cu utilizarea mijlocului de transport *****, numărul de înmatriculare *****, de culoare albă, anul fabricării 1998, cod *****, și proprietarul bunului menționat nu a cunoscut despre scopul utilizării acestuia, și astfel este necesară confiscarea contravalorii acestuia.

Totodată, pentru aplicarea confiscării speciale este necesară constatarea faptului că inculpatul a săvârșit fapta de care este învinuit, a utilizat obiecte sau lucruri pentru săvârșirea faptei delictuale, care aparțin lui sau complicelor la infracțiune, inculpatul a dobândit produse prin fapta penală săvârșită, realizând latura obiectivă a infracțiunii.

Astfel, în speța dedusă judecății, instanța dispunând liberarea inculpaților Toma Ion ***** și Toma Igor ***** de la executarea pedepsei stabilite în temeiul

art.2 alin.(4) din Legea nr.243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independentei Republicii Moldova, a constatat toate circumstanțele expuse mai sus pentru a aplica speței date prevederile art. 106 alin. (3) Cod penal, din motiv că bunul utilizat la săvârșirea infracțiunii aparține SRL „Doru Trans”, IDNO 1011600002535.

Prin urmare, acuzarea consideră că măsura de constrângere sub formă de confiscare specială a contravalorii bunurilor corespunde criteriilor legale, fiind prevăzută de mai multe acte legale aplicabile speței, urmărește un scop legitim și este necesară într-un stat democratic, și anume combaterea fenomenului de transportare ilicită a mărfurilor, în cazul dat a mărfurilor supuse accizelor fără marcarea lor cu timbre de control sau timbre de acciz de modelul stabilit.

În această ordine de idei recurentul consideră că, eliminarea stării de pericol pusă în evidență prin săvârșirea faptei incriminate inculpaților Toma Ion ***** și Toma Igor *****, cît și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, pot fi obținute prin confiscarea contravalorii obiectului utilizat la săvârșirea infracțiunii în sumă de 66900 lei, valoarea acestuia fiind stabilită conform răspunsului nr.28/25-9054 din 08.09.2021 a Biroului Vamal „Nord”, conform căruia valoarea în vamă a mijlocului de transport de model *****, numărul de înmatriculare *****, de culoare albă, anul fabricării unității de transport fiind 1998, cod *****, a fost estimată în sumă totală de 66900 lei, și această acțiune constituind o garanție în plus pentru apărarea drepturilor omului, fiind justă in apărarea intereselor societății și care prevalează asupra interesului individual al persoanei, și în acest sens este de reținut faptul că confiscarea contravalorii ca procedeu legal urmărește scopul prevenirii săvârșirii unor fapte delictuale.

Subsecvent, recurentul consideră că instanța neîntemeiat a admis în principiu acțiunea civilă înaintată de către Serviciul Fiscal de Stat, urmând ca asupra cuantumului acesteia să se expună instanța civilă, deoarece acțiunea civilă exercitată în cadrul procesului penal are ca obiect tragerea la răspunderea delictuală a persoanelor responsabile potrivit legii civile pentru prejudiciul produs prin comiterea faptei care face obiectul acțiunii penale.

Astfel, în procesul penal acțiunea civilă este o modalitate de reparare a prejudiciului cauzat prin infracțiune, iar pentru exercitarea acesteia este necesar întrunirea cumulativă a anumitor condiții:

- este important de a constata dacă infracțiunea a provocat un prejudiciu, care poate fi material, moral sau fizic;

- stabilirea legăturii de cauzalitate între infracțiunea săvârșită și prejudiciul reclamat;

- prejudiciul cauzat trebuie să fie cert, sigur, și care poate fi evaluat.

Totodată s-a relevat că, repararea prejudiciului cauzat trebuie să reprezinte o consecință directă a infracțiunii deduse judecații, mai cu seamă în cazul pretinderii

recuperării prejudiciului material.

În speță, prin rechizitoriu inculpații Toma Ion ***** și Toma Igor ***** au fost învinuiți de comiterea infracțiunii de transportare a mărfurilor supuse accizelor fără marcarea lor cu timbre de control sau timbre de acciz de modelul stabilit, care a dus la prejudicierea statului cu suma totală de 1084200 lei.

Prin ordonanța din 22 februarie 2022 Serviciul Fiscal de Stat a fost recunoscut în calitate de parte civilă în cadrul cauzei penale date pe faptul cauzării prejudiciului în sumă totală de 1084200 lei.

La 16 februarie 2022 Serviciul Fiscal de Stat a înaintat acțiune civilă, prin care a solicitat recunoașterea Serviciului Fiscal de Stat în calitate de parte civilă pe prezenta cauză penală și încasarea în beneficiului statului în mod solidar de la persoanele fizice Ion Toma si Igor Toma a sumei de 1084200 lei.

În susținerea acțiunii civile Serviciul Fiscal de Stat a făcut trimitere la prevederile art. 133 alin. (2) pct. 2), alin. (1) pct. 18) din Codul fiscal și art. 132^4 pct.2) din Codul fiscal.

Subsecvent, art. 123 alin. (5/1) din Codul fiscal stipulează că, articolele din tutun comercializate, transportate sau depozitate pe teritoriul Republicii Moldova ori importate pentru comercializare pe teritoriul ei, precum și mărfurile procurate de la agenții economici rezidenți aflați pe teritoriul Republicii Moldova, dar care nu au relații fiscale cu sistemul ei bugetar, sânt pasibile marcării obligatorii cu timbru de acciz. Marcarea se efectuează în procesul fabricării mărfurilor supuse accizelor sau pînă la importarea acestora, iar a mărfurilor fabricate pe teritoriul Republicii Moldova - pînă la momentul expedierii (transportării) acestora din antrepozitul fiscal.

În acest context s-a relevat că, potrivit art.387 alin. (1), (3) Cod de procedură penală, o data cu pronunțarea sentinței de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sânt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge și numai în cazuri excepțional cînd, pentru a stabili exact suma despăgubirilor cuvenite părții civile, ar trebui amânată examinarea cauzei, instanța poate să admită, în principiu, acțiunea civila, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanța civilă. În toate cazurile, instanța este legată de obligația de a-și motiva soluția adoptată.

Prin urmare, recurentul a menționat că prin admiterea în principiu a acțiunii civile instanța nu a satisfăcut nici partea acuzării, nici partea civilă, deoarece în speța dată s-a constatat cu certitudine că, prejudiciul cauzat statului prin acțiunile ilegale ale inculpaților Toma Ion ***** și Toma Igor *****, condamnați pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2), art. 46, art. 250 alin. (2) Cod penal, a constituit suma de 1084200 lei, iar suma prejudiciului cauzat a fost menționată în ordonanțele de punere sub învinuire și în rechizitoriu și reținută de

către instanță ca fiind dovedită.

Ulterior, în termenul legal sentința Judecătoriei Bălți sediul Sângerei din 19 octombrie 2022 a fost contestată cu recurs și de către avocatul Adrian Cebotari în interesele inculpaților Toma Igor ***** și Toma Ion *****, prin care s-a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a sentinței adoptate, cu emiterea unei noi soluții de încetare a procesului penal în privința lui Toma Ion ***** și Toma Igor ***** învinuiți de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2), art. 46, art. 250 alin. (2) Cod penal pe motiv că fapta acestora constituie contravenția prevăzută de art. 267 Cod contravențional, recunoașterea vinovăției lui Toma Ion ***** și Toma Igor ***** în comiterea contravenției prevăzute la art. 267 Cod contravențional și dispunerea încetării procesului contravențional din motivul expirării termenului de prescripție, respingerea integrală a acțiunii civile înaintate de Serviciul Fiscal de Stat din lipsa temeiului a acestei acțiuni civile, corpul delict: automobilul de model „Merecedes" cu nr./înm. ***** de lăsat proprietarului SRL „Doru Trans", iar solicitarea privind încasarea în mod solidar de la Toma Ion ***** și Toma Igor ***** a cheltuielilor de judecată să fie respinsă.

În susținerea cererii de recurs s-a menționat că, instanța în mod eronat a ajuns la concluzia că acțiunile inculpaților întrunesc semnele componente a infracțiunii, pe cînd apărarea consideră că inculpații nu sunt subiecți al infracțiunii prevăzute la art. 250 Cod penal.

În acest sens s-a relevat că, potrivit doctrinei juridice subiectul infracțiunii prevăzute de art. 250 Cod penal este persoana fizică responsabilă care la momentul săvârșirii infracțiunii a atins vârsta de 16 ani; și persoana juridică (cu excepția autorității publice).

Persoana fizică trebuie să aibă calitățile unui subiect special, și anume: să aibă obligația de a procura și utiliza timbrele de control sau timbrele de acciz, în vederea marcării cu ele a mărfurilor sale.

De asemenea, subiectul infracțiunii examinate trebuie să fie sau să reprezinte subiectul impunerii (contribuabilei) în sensul art. 120 din Codul fiscal.

Însă instanța de fond în hotărârea sa a menționat că: Subiect activ al infracțiunii poate fi atât persoana fizică responsabilă ajunsă la vârsta de 16 ani, care desfășoară activitatea de transportare, păstrare sau comercializare a mărfurilor supuse accizelor și care devine obligată să le marcheze cu timbre de control sau timbre de acciz, precum și persoana juridică, însă în opinia recurentului persoana fizică - subiectul infracțiunii prevăzute de art. 250 Cod penal trebuie să aibă calitatea specială de persoană obligată, conform legii, să procure și să utilizeze timbre de control sau timbre de acciz, în vederea marcării cu ele a mărfurilor sale.

La fel, consideră că aceasta urmează să fie deținătorul Certificatului de acciz, eliberat conform rigorilor legale de către Serviciul Fiscal de Stat, inclusiv să cadă sub incidența art. 120 Cod fiscal.

Astfel, conform art. 120 Cod fiscal: subiecți ai impunerii sânt: a) antrepozitarul autorizat care produce și/sau prelucrează mărfuri supuse accizelor pe teritoriul Republicii Moldova; b) persoanele juridice și persoanele fizice care importă mărfuri supuse accizelor.

Potrivit Hotărârii Guvernului nr. 1.427 din 18-12-2007 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de procurare și aplicare a timbrelor de acciz/timbrelor de consum pe articolele din tutun, la pct.1 Timbrul de acciz/timbrul de consum reprezintă o modalitatea de marcare a articolelor din tutun supuse accizelor.

Respectarea modului de procurare a timbrelor de acciz/timbrelor de consum, expus în prezentul Regulament, și marcarea cu ele a mărfurilor respective originare din Republica Moldova, precum și a celor de import, constituie o condiție obligatorie de realizare a acestor mărfuri pe teritoriul republicii, inclusiv și destinate a fi consumate pe teritoriul necontrolat de autoritățile constituționale.

pct.5. Timbrele de acciz/timbrele de consum procurate nu se vând, nu se transmit altor persoane și nu se înstrăinează în alt mod, cu excepția restituirii lor Instituției publice „Centrul de Tehnologii Informaționale în Finanțe”.

pct.6. Comercializarea timbrelor de acciz/timbrelor de consum agenților economici producători (inclusiv din materia prima a clientului), importatori si agenților economici care importă/procură articole din tutun pasibile marcării de la agenții economici rezidenți ce nu au relații cu sistemul bugetar al Republicii Moldova, se face nemijlocit de către Instituția publica „Centrul de Tehnologii Informaționale în Finanțe”, în baza comenzilor (cererilor), conform modelului specificat în anexa nr. 1 la prezentul Regulament, în termen de 15 zile de la data depunerii comenzilor (cererilor).

pct. 13. Numărul necesar de timbre de acciz/timbre de consum se determină reieșind din volumele și unitățile de măsura pentru care se procură timbrele de acciz/timbrele de consum. Pentru aceasta cumpărătorul prezintă Instituției publice „Centrul de Tehnologii Informaționale în Finanțe”, după caz, următoarele documente:

f) licența corespunzătoare (în caz de import - licența de import a articolelor din tutun supuse marcării, în caz de producere - licența de producere a mărfurilor în cauză).

În acest sens se conchide că, Toma Ion ***** și Toma Igor ***** nu sunt subiecți ai impunerii în sensul art. 120 din Codul fiscal, fapt din care rezultă că ei nu sunt nici subiecți ai infracțiunii prevăzute de art. 250 Cod penal.

Faptul că inculpații Toma Ion ***** și Toma Igor ***** nu sunt subiecți ai impunerii în sensul art. 120 din Codul fiscal este confirmat prin declarațiile reprezentantului Serviciului Fiscal de Stat audiat în cadrul ședințelor de judecată, cît și prin învinuirea adusă de acuzator, unde acesta expres menționează că

inculpații nu sunt înregistrați ca persoane ale impunerii conform art. 120 Cod fiscal și nici nu dețin dreptul sau licența corespunzătoare marcării articolelor de tutun.

Totodată, reprezentantul Serviciului Fiscal de Stat a menționat faptul că inculpații sunt subiecți în calitate de transportatori al mărfurilor, însă potrivit prevederilor art. 120 din Codul fiscal, sunt stabiliți exhaustiv cine poate fi subiectul impunerii: persoanele juridice și persoanele fizice care importă mărfuri supuse accizelor, iar transportatorii nu sunt menționați în cazul dat.

Subsecvent s-a indicat că, responsabilitatea marcării mărfurilor în scopul comercializării revine agenților economici producători interni, importatorilor, precum și agenților economici care procură (primesc) mărfuri pasibile marcării de la agenții economici ai R. Moldova care nu au relații fiscale cu sistemul bugetar în procesul de fabricație.

Din aceasta rezidă că, Toma Ion ***** și Toma Igor ***** nu sunt subiecți ai infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2), art. 46, art. 250 alin. (2) Cod penal.

Concomitent s-a invocat că, *latura obiectivă* a infracțiunii prevăzute de art. 250 Cod penal este caracterizată prin trei semne obligatorii: elementul material, care rezidă în transportarea mărfurilor supuse accizelor fără marcarea lor cu timbre de control sau timbre de acciz de modelul stabilit, păstrarea acestor mărfuri, comercializarea lor; urmarea imediată, exprimată prin cauzarea unor daune în proporții mari (după caz deosebit de mari); raportul de cauzalitate între elementul material și urmarea imediată.

În speță, instanța de fond a admis acțiunea civilă în principiu, făcând trimitere la faptul că pentru a stabili cuantumul taxei de acciz urmează a fi prezentate probe suplimentare cu privire la precizarea sumelor respective (un calcul detaliat).

În aceste circumstanțe reiese că, pînă în prezent nu se cunoaște care este suma precisă a taxei de acciz, fapt ce duce în genere la nulitatea învinuirii aduse inculpaților, or, atât timp cît nu se cunoaște dacă prejudiciul pretins ajunge pînă la proporții mari sau deosebit de mari, nu poate fi pretinsă încălcarea art. 250 Cod penal, ci constituie componentele unei contravenții. Or, în situația în care instanța de fond pretinde că nu este certă suma prejudiciului, atunci nu se constată prezența laturii obiective care condiționează prezența obligatorie a prejudiciului în proporții mari sau deosebit de mari.

Subsidiar s-a indicat că, din declarațiile lui Toma Igor ***** rezidă că el a fost angajat de persoana pe nume Lucian să transporte marfa din ***** în mun. Bălți, pînă la stația PECO din preajma sat. Răuțel, fapt confirmat prin extrasele de pe aplicația WhatsApp, unde Toma Igor i-a scris lui Lucian că urmează să prezinte factura fiscală a țigărilor, deoarece este stopat de poliție.

Mai mult, inculpații au declarat că la volan a mers Toma Igor, doar după ce au fost stopați de poliție s-au schimbat cu locul, crezând că sunt stopați pentru încălcarea vitezei.

Faptul dat reiese și din declarațiile martorului *****, care în timpul confruntării a declarat că după stoparea automobilului, din mașină nu a ieșit nimeni, personal s-a apropiat de ușa șoferului, unde a văzut că la volan era Toma *****.

Declarațiile lui Toma Ion se adeveresc prin descifrările telefonice, care indică că el se afla în serviciu, ulterior a fost luat de Toma Igor și au plecat împreună spre mun. Bălți pentru a vedea un automobil, deoarece al sau era spre vânzare.

Sub un alt aspect, latura obiectivă a contravenției prevăzute de art. 267 Cod contravențional - transportarea de mărfuri a căror comercializare este interzisă ori limitată prin lege, nu include careva daune, ele fiind componența laturii obiective a infracțiunii prevăzute de art. 250 alin. (2) lit. b) Cod penal.

La fel s-a notat că, prima instanță în mod neîntemeiat a dispus confiscarea în contul statului a corpurilor delicte: 65000 pachete ce conțin 20 țigarete fiecare de marca „Ashima", fără timbru de acciz, ridicate în timpul percheziției din 12.07.2022, transmise la păstrare în camera corpurilor delicte din incinta PCCOCS oficiul „Nord", considerând că acestea urmau a fi nimicite, deoarece nu dețin careva acte de proveniență, nu pot fi evaluate și puse spre vânzare, într-u cît nu se cunoaște valabilitatea acestor produse din tutun.

Finalmente, s-a relevat netemeinicia solicitării Serviciului Fiscal de Stat privind încasarea din contul inculpaților a sumei accizelor în mărime de 1084000 lei, deoarece produsele din tutun nu aparțin inculpaților, iar acțiunile acestora nu au legătură cauzală cu prejudiciul presupus cauzat Bugetului de stat.

Ulterior, avocatul Adrian Cebotari în interesele inculpaților Toma Igor ***** și Toma Ion ***** a depus recurs suplimentar (de concretizare), prin care a invocat că prin ordonanța de pornire a urmăririi penale din 01.09.2021 s-a dispus pornirea urmăririi penale pe faptul contrabandei, conform semnelor componente a infracțiunii prevăzute de art. 42, art. 248[1] alin. (4) Cod penal, cauzei fiindu-i atribuit numărul 2021670132 *(f.d.13, vol.I).*

Prin ordonanța de disjungere din 14.02.2022 s-a dispus disjungerea materialelor într-o cauză separată în privința lui Toma Igor ***** și Toma Ion ***** de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2), art. 46, art. 250 alin. (2) Cod penal și atribuirea cauzei penale a numărului de ordine 2022670018.

În aceste circumstanțe se atestă că, la materialele cauzei penale lipsește ordonanța de pornire a urmăririi penale, fapt ce contravine prevederilor art. 274 CPP şi a pct. 22 Cap. IV al Ordinului nr. 121/254/286-0/95 privind evidența unică a infracțiunilor, a cauzelor penale şi a persoanelor care au săvârşit infracțiuni emis în comun de către Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul Vamal, Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției şi aprobat de procurorul general „sesizările cu privire la infracțiuni se înregistrează în Registrul de evidență a sesizărilor cu privire la infracțiunii (Registrul nr.1)..."

Conform art. 262 alin. (1) Cod de procedură penală, organul de urmărire penală poate fi sesizat despre săvîrşirea sau pregătirea pentru săvîrşirea unei infracţiuni prevăzute de Codul penal prin:1) plîngere; 2) denunţ; 3) autodenunţ; 4) depistarea nemijlocit de către organul de urmărire penală sau procuror a bănuielii rezonabile cu privire la săvîrşirea unei infracţiuni.

Conform art. 274 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care organul de urmărire penală sau procurorul se autosesizează în privinţa începerii urmăririi penale, el întocmeşte un proces-verbal în care consemnează cele constatate privitor la infracţiunea depistată, apoi, prin ordonanţă, dispune începerea urmăririi penale.

Potrivit art. 279 alin. (1) Cod de procedură penală, acţiunile procesuale se efectuează în strictă conformitate cu prevederile prezentului cod şi numai după înregistrarea sesizării cu privire la infracţiune. Acţiunile de urmărire penală pentru efectuarea cărora este necesară autorizarea judecătorului de instrucţie, precum şi măsurile procesuale de constrîngere sînt pasibile de realizare doar după pornirea urmăririi penale, dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 1 alin. (1) Cod de procedură penală, procesul penal reprezintă activitatea organelor de urmărire penală şi a instanţelor judecătoreşti cu participarea părţilor în proces şi a altor persoane, desfăşurată în conformitate cu prevederile prezentului cod. Procesul penal se consideră început din momentul sesizării sau autosesizării organului competent despre pregătirea sau săvîrşirea unei infracţiuni.

Potrivit pct. 4 al Ordinului nr. 121/254/286-0/95 privind evidența unică a infracțiunilor, a cauzelor penale şi a persoanelor care au săvârșit infracțiuni emis în comun de către Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul Vamal, Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice şi Corupției şi aprobat de procurorul general „sesizările cu privire la infracțiuni se înregistrează în Registrul de evidență a sesizărilor cu privire la infracțiuni (Registrul nr.1)... ”

Emiterea acestui ordin este reglementată de art. 10 din Legea nr. 216 din 29.05.2003 cu privire la Sistemul informațional integral automatizat de evidență a infracțiunilor, a cauzelor penale şi a persoanelor care au săvârșit infracțiuni, care prevede că „Instrucțiunile cu privire la evidența unică a infracțiunilor şi a persoanelor care le-au săvârșit se elaborează de către Ministerul Afacerilor Interne şi, după coordonarea lor cu ceilalți participanți la Sistem, se aprobă de către Procurorul General.”

În speță s-a menționat că, actul de autosesizare (procesul-verbal) privind constatarea infracțiunii nu a fost înregistrat în Registrul de evidență a sesizărilor cu privire la infracțiuni, deoarece astfel de documente nu există. Această înregistrare a sesizării nu este o simplă formalitate, deoarece prin înregistrarea sesizării are loc pornirea procesului penal, așa cum rezultă din art. 1 Cod de procedură penală.

Potrivit pct. 22 al Ordinului menționat, „În cazul cînd în procesul urmăririi

penale se stabilesc indicii unei noi infracțiuni săvârșite, ofițerul de urmărire penală întocmește un raport, în care expune circumstanțele depistate şi imediat după înregistrarea infracțiunii în Registrul de evidență a sesizărilor cu privire la infracțiuni, dispune începerea urmăririi penale".

Astfel, luând în considerație că sesizarea procurorului nu a fost înregistrată în modul prevăzut de lege rezultă că nici procesul penal nu a fost pornit în acest caz. Or, potrivi Recomandării CSJ nr. 38 din 23 aprilie 2013 „Cu privire la acțiunile procesuale care pot fi efectuate din momentul sesizării sau autosesizării organului competent pînă la declanșarea urmăririi penale" s-a indicat că, în vederea respectării practicii uniforme privind aplicarea legislației procesual penale, care reglementează ce acțiuni procesuale pot fi efectuate din momentul sesizării sau autosesizării organului competent despre pregătirea sau săvârșirea unei infracțiuni pînă declanșarea urmăririi penale, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție a explicat următoarele:

Potrivit art. 1 alin (1) Cod de procedură penală, procesul penal se consideră început din momentul sesizării sau autosesizării organului competent despre pregătirea sau săvârșirea unei infracțiuni. Astfel, pentru declanșarea procesului penal şi, ca urmare pentru începerea activității organelor de urmărire penală sau a procurorului, toate cazurile, această activitate este determinată de încunoștiințarea organelor competente din sursele prevăzute de art. 262 şi 273 CPP despre săvârșirea sau pregătirea pentru săvârșirea unei infracțiuni prevăzute de Codul penal. Actul respectiv constituind şi punctul de plecare al procesului penal fără care aceasta nu poate începe. Deci, sesizarea are valoarea atât a elementului informațional, cît și a temeiului legal de declanșare a procesului penal.

În art. 274 alin. (1) Cod de procedură penală se stabilește că, organul de urmărire penală sau procurorul sesizat în modul prevăzut în art.262 şi 273 dispune în termen de 30 zile, prin ordonanță, începerea urmăririi penale în cazul în care, din cuprinsul actului de sesizare sau al actelor de constatare, rezultă o bănuială rezonabilă că a fost săvârșită o infracțiune şi nu există vreuna din circumstanțele care exclud urmărirea penală, informând despre aceasta persoana care a înaintat sesizarea organului respectiv.

Mai mult, art. 279^1 din Codul de procedură penală prevede: (2) Disjungerea unei cauze privitoare la participanții la una sau la mai multe infracțiuni se admite în cazul în care împrejurările cauzei o cer şi această disjungere nu se va răsfrânge negativ asupra efectuării depline şi obiective a urmăririi penale şi cercetării judecătorești. (3) La dispunerea conexării sau disjungerii cauzelor penale, procurorul, la propunerea organului de urmărire penală sau din oficiu, emite ordonanța respectivă.

Astfel, disjungerea, conexarea cauzelor se face la propunerea organului de urmărire penală sau din oficiu de procuror, fapt care în mod repetat dovedește că

inițial organul de urmărire penală urma să întocmească un act prin care să se autosesizeze, cu ulterioara înregistrare a acestuia în R-1.

Într-o altă ordine de idei s-a indicat că, necătând la faptul că procurorul nu a înregistrat raportul/procesul-verbal de consemnare a infracțiunii şi nici nu a emis ordonanța de pornire a urmăririi penale, la materialele cauzei penale lipsește sesizarea organului de control, în speță a Serviciului Fiscal de Stat.

Astfel, potrivit ordonanței de disjungere din 14.02.2022, s-a dispus disjungerea materialelor într-o cauză separată în privința lui Toma Igor ***** și Toma Ion ***** de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2), art. 46, art. 250 alin. (2) Cod penal.

Tot la 14.02.2022 procurorul a înaintat învinuirea nouă lui Toma Igor ***** și Toma Ion *****, învinuindu-i de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2), art. 46, art. 250 alin. (2) Cod penal.

În aceste condiții, consideră că au fost încălcate vădit prevederile art. 276[1] Cod de procedură penală, organul de urmărire penală i-a pus sub învinuire pe Toma Igor ***** și Toma Ion *****, or, la momentul punerii sub învinuire nu era recepționată sesizarea organului de control de stat, expediată în conformitate cu prevederile art. 29 alin. (11) din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător sau cu ale art. 251 din Codul fiscal.

Tot aici s-a subliniat că, procesele-verbale privind consemnarea opiniei emise de SFS au fost înregistrate în cancelaria PCCOCS NORD la data de 25.02.2022 cu nr. de intrare 184 (f.d.42-48, vol.VIII).

Astfel, se constată încălcarea prevederilor art. 276[1] alin. (4) Cod de procedură penală, care stipulează că în cazul infracțiunilor prevăzute la alin. (1), procurorul sau organul de urmărire penală competent să exercite urmărirea penală poate decide asupra pornirii urmăririi penale doar după recepționarea sesizării organului de control de stat, expediată în conformitate cu prevederile art. 29 alin. (11) din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător sau cu ale art. 251 din Codul fiscal.”

Prevederile art.276[1] Cod de procedură penală sunt imperative şi obligatorii pentru organul de urmărire penală, prevederi care condiționează pornirea urmăririi penale şi nu pot fi evitate dat fiind faptul că numai organul competent de stat, în limita competenței sale, poate să se expună asupra existenței sau nu a încălcării legislației din domeniu şi prejudiciului cauzat prin încălcare.

Momentul în care apare obligația de a solicita opinia organului competent este atunci cînd organul de urmărire penală constată semne clare care justifică bănuiala rezonabilă de săvârșirea infracțiunii, în cazul speței prevăzută la art.250 Cod penal.

Potrivit art.251 alin.(1) Cod procedură penală, încălcarea prevederilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal atrage nulitatea actului procedural numai în cazul în care s-a comis o încălcare a normelor procesuale

penale ce nu poate fi înlăturată decât prin anularea acelui act.

Potrivit art. 94 alin. (1) pct.8) Cod procedură penală, în procesul penal nu pot fi admise ca probe şi, prin urmare, se exclud din dosar, nu pot fi prezentate în instanța de judecată şi nu pot fi puse la baza sentinței sau a altor hotărâri judecătorești datele care au fost obținute cu încălcări esențiale de către organul de urmărire penală a dispozițiilor prezentului cod.

Ca urmare a acțiunilor menționate, s-a comis o încălcare a normelor procesuale penale şi acestea nu pot fi înlăturate decât prin anularea acestora precum şi neadmiterea ca probe cu excluderea acestor probe din dosar, dat fiind faptul că au fost obținute de către organul de urmărire penală cu încălcări esențiale.

Într-o altă ordine de idei s-a relevat că, instanța de fond a dispus liberarea lui Toma Igor ***** și Toma Ion ***** de la executarea pedepsei stabilite prin sentință în temeiul art. 2 alin. (4) din Legea nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, însă fără a se ține cont de faptul că inculpații nu şi-au dat acordul la încetarea procesului penal sau la aplicarea în privința acestora a actului de amnistie, aşa cum prevede art. 2 alin. (3) din Legea nr. 243.

Potrivit prevederilor art. 2 alin. (4) din Legea nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, în privința persoanei care refuză încetarea procesului penal, conform alin. (1)-(3) din prezentul articol, instanța de judecată, la pronunțarea sentinței, poate hotărî încetarea procesului penal dacă, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârşirea infracțiunii a fost confirmată, inculpatul întrunește criteriile stabilite la art. 1 şi nu cade sub incidența art. 6.

În speță, instanța de fond nu a încetat procesul penal, dar a dispus liberarea inculpaților de pedeapsă penală, fapt ce contravine prevederilor legii menționate şi a drepturilor inculpaților, care nu au solicitat aplicarea actului de amnistie, or, după cum s-a reiterat inculpații nu sunt subiecții infracțiunii prevăzute de art. 250 Cod penal şi prin acțiunile sale de transportare a mărfurilor ce sunt interzise sau limitate prin lege nu au cauzat careva prejudicii bugetului de stat, fapt ce dovedește netemeinicia acțiunii civile (nu există una din componentele a laturii obiective-raportul de cauzalitate între elementul material şi urmarea imediată).

Argumentele părților:

Potrivit art. 3 alin.(1) din Codul de procedură penală, în desfăşurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească.

Art. V alin.(2) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală şi a Codului contravențional) nr. 245 din 31.07.2023 (în vigoare 22.08.2023) pledează că, la data intrării în vigoare a prezentei legi,

recursurile declarate în cauzele penale şi contravenționale pentru care au fost stabilite data ședinței de judecată se examinează conform procedurii de până la intrarea în vigoare a prezentei legi.

Astfel, cu respectarea prevederilor legale menționate supra, având în vedere că data ședinței de examinare a prezentei cereri de recurs a fost stabilită până la intrarea în vigoare a legii nr. 245 din 31.07.2023, Colegiul a dispus examinarea cauzei cu prezența participanților la proces.

În fața instanței de recurs acuzatorul de stat în persoana procurorului Liliana Pasat a pledat pentru admiterea recursului declarat de către procurorul în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale oficiul Nord Tatiana Russu în sensul declarat și respingerea recursurilor declarate de avocatul Adrian Cebotari în interesele inculpaților Toma Igor ***** și Toma Ion ***** ca fiind nefondate.

Reprezentantul Inspectoratului Fiscal de Stat Natalia Janu în fața instanței de recurs a solicitat admiterea recursului declarat de către procurorul în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale oficiul Nord Tatiana Russu în sensul declarat și respingerea recursurilor declarate de avocatul Adrian Cebotari în interesele inculpaților Toma Igor ***** și Toma Ion ***** ca fiind nefondate.

În ședința de judecată avocatul Adrian Cebotari în interesele inculpaților Toma Igor ***** și Toma Ion ***** a pledat pentru admiterea recursurilor înaintate de el în interesele inculpaților, cu casarea integrală a sentinței și remiterea cauzei la rejudecare în instanța de fond, din motivele expuse.

Inculpații Toma Igor ***** și Toma Ion *****, fiind legal citați, în ședința de judecată nu s-au prezentat, însă prin cererile din 30.10.2023 au solicitat examinarea cauzei în lipsa lor.

Colegiul penal, ținând cont de prevederile art. 321 alin. (2) pct. 3 Cod de procedură penală, a considerat posibilă examinarea recursurilor în lipsa inculpaților.

Aprecierea instanței de recurs:

Cercetând materialele cauzei penale în raport cu argumentele invocate, verificând legalitatea și temeinicia sentinței în baza materialelor dosarului, Colegiul penal consideră necesar de a admite recursul procurorului în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale oficiul Nord Tatiana Russu, recursul avocatului Adrian Cebotari în interesele inculpaților Toma Igor ***** și Toma Ion ***** și recursul suplimentar al avocatului Adrian Cebotari în interesele inculpaților Toma Igor ***** și Toma Ion *****, a casa sentința Judecătoriei Bălți sediul Sângerei din 19 octombrie 2022, cu remiterea cauzei penale la rejudecare în instanța de fond, în alt complet de judecată, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 437 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, pot fi atacate cu recurs sentinţele pronunţate de judecătorii privind infracţiunile uşoare pentru săvârșirea cărora legea prevede în exclusivitate pedeapsa nonprivativă de libertate.

Instanța de recurs notează că, temeiurile pentru recurs împotriva hotărârilor judecătorești pentru care nu este prevăzută calea de atac apelul sunt stabilite exhaustiv în art. 444 Cod de procedură penală și urmăresc scopul reparării erorilor de drept comise de instanțele de fond.

Conform art. 448 alin (1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanţa verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanţa de recurs.

Potrivit art. 449 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanţa adoptă una din următoarele decizii: admite recursul, casează hotărârea, parţial sau integral şi dispune rejudecarea cauzei de către instanța de fond dacă este necesară administrarea de probe suplimentare.

Ținând cont de particularitățile recursului împotriva sentințelor pentru care nu este prevăzută calea de atac apelul, instanța de recurs la judecarea recursului nu poate controla fondul cauzei, ea trebuie să accepte constatarea de fapt stabilită de instanța de fond.

Într-o altă ordine de idei Colegiul notează că, raţiunea şi finalitatea exercitării căii de atac rezidă în înlăturarea erorilor admise de instanța de grad inferior la etapa precedentă de judecare a cauzei, iar controlul judecătoresc pe care acesta îl declanșează are un rol preventiv şi unul reparator.

Astfel, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de fond, inclusiv şi să o caseze, atunci când se constată admiterea erorilor de drept, de natură să afecteze echitatea desfășurării procesului şi care au avut drept consecință adoptarea unei hotărâri nemotivate.

Din conținutul recursului declarat de acuzatorul de stat rezultă că, acesta este de acord cu starea de fapt stabilită de instanța de judecată, precum şi cu încadrarea juridică a acțiunilor lui Toma Igor ***** și Toma Ion ***** în baza art. 42 alin. (2), art. 46, art. 250 alin. (2) Cod penal al RM, însă nu este de acord cu sentința în latura respingerii solicitării procurorului privind încasarea în mod solidar de la inculpații Ion Toma și Igor Toma a contravalorii autocamionului *****, numărul de înmatriculare *****, de culoare albă, anul fabricării - 1998, cod *****, cît și în latura admiterii în principiu a acțiunii civile înaintate de către Serviciul Fiscal de Stat al RM, considerând că în această parte sentința urmează a fi casată și pronunțată o nouă hotărâre de admitere a solicitărilor respective.

Concomitent, instanța de recurs constată că avocatul Adrian Cebotari în interesele inculpaților Toma Igor ***** și Toma Ion ***** și-a manifestat dezacordul cu sentința judecătoriei Bălți sediul Sângerei din 19 octombrie 2022 atît

în latura încadrării juridice a acțiunilor inculpaților, cît și în latura individualizării pedepsei, precum și expunerii asupra corpurilor delicte, considerând că în privința inculpaților urmează a fi adoptată o sentință de achitare.

În continuare se relevă că, conform art. 101 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinenței, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată este obligată să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate.

În conformitate cu art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată.

Conform art. 385 alin. (1) pct. 1)-4) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunile dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul, dacă această faptă a fost săvârșit de inculpat, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea, dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea acestei infracțiuni.

Potrivit art. 394 alin. (1) pct. 1) și 2) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii, probele pe care se întemeiată concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe.

Colegiul penal analizând sentința contestată prin prisma normelor legale citate, constată prezența erorii de drept prevăzută la art. 444 alin. (1) pct. 16) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârile judecătorești pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond în cazurile în care instanţă a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluţia instanţei.

În susținerea soluției date Colegiul penal constată că, avocatul Adrian Cebotari în interesele inculpaților Toma Igor ***** și Toma Ion ***** în cererile de recurs înaintate a invocat efectuarea urmăririi penale cu grave abateri de la prevederile legale, și anume:

- încălcarea de către organul de urmărire penală a procedurii de disjungare a cauzelor penale prevăzute la art. 276^1 Cod de procedură penală;

- lipsa la materialele cauzei a actului de autosesizare (procesului-verbal) privind constatarea infracțiunii și neînregistrării acestuia în Registrul de evidență a sesizărilor cu privire la infracțiuni;

- lipsa la materialele cauzei a ordonanței de pornire a urmăririi penale în baza art. 42 alin. (2), art. 46, art. 250 alin. (2) Cod penal;

- lipsa la materialele cauzei până la punerea lui Toma Igor ***** și Toma Ion ***** sub învinuire a sesizării organului de control de stat, la caz a Serviciului Fiscal de Stat, expediată în conformitate cu prevederile art. 29 alin. (11) din Legea

nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător sau cu ale art. 251 din Codul fiscal.

În acest context Colegiul relevă că, erorile respective nu pot fi verificate și nici înlăturate de către instanța de recurs, într-u cât este necesară administrarea de noi probe.

Concomitent, urmează a fi verificate și argumentele apărării cu privire la neîntrunirea de către inculpații Toma Igor ***** și Toma Ion ***** a calității speciale de subiect al infracțiunii prevăzute la art. 250 Cod penal.

Într-o altă ordine de idei, Colegiul penal constată că prima instanță, stabilind vinovăția inculpaților, în mod neîntemeiat a dispus admiterea în principiu a acțiunii civile depuse de Serviciul Fiscal de Stat, urmând ca asupra cuantumului acesteia să se expună instanța civilă, or, suma pretinsă a fi încasată din contul inculpaților Toma Igor ***** și Toma Ion ***** a fost indicată de către acuzatorul de stat la întocmirea rechizitoriului și, respectiv, reținută ca fiind dovedită de către instanța de fond la adoptarea sentinței.

Mai mult ca atât, instanța de recurs statuează că suma respectivă constituie efectul urmărilor prejudiciabile comise prin acțiunile ilegale ale inculpaților și reprezintă un element esențial al laturii obiective, or, în dependență de cuantumului acestuia are loc încadrarea juridică a acțiunilor inculpaților.

Prin urmare, Colegiul penal constată că admiterea în principiu a acțiunii civile înaintate de către Serviciul Fiscal de Stat din motiv că urmează a fi prezentate probe suplimentare cu privire la precizarea sumelor respective (un calcul detaliat) oferă un caracter incert urmărilor prejudiciabile survenite, fapt obiectat și de către partea apărării în cererea de recurs.

Finalmente, Colegiul penal reține a fi întemeiat și argumentul recurentului, procurorului în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale oficiul Nord Tatiana Russu, referitor la caracterul neîntemeiat al soluției instanței de fond, stabilind vinovăția inculpaților, privind respingerea solicitării acuzatorului de stat cu privire la încasarea în mod solidar de la inculpații Ion Toma și Igor Toma a contravalorii autocamionului *****, numărul de înmatriculare *****, de culoare albă, anul fabricării - 1998, cod *****.

În acest sens instanța de recurs reține că, potrivit art. 385 alin. (1) pct.13[1]) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinţei, instanţa de judecată soluţionează următoarele chestiuni în următoarea consecutivitate: dacă urmează să fie aplicată confiscarea extinsă.

În conformitate cu prevederile art. 46 alin. (4) din Constituţie, bunurile destinate, folosite sau rezultate din infracţiuni ori contravenţii pot fi confiscate numai în condiţiile legii.

În art. 106 alin. (l) Cod penal este prevăzut expres că, măsura de siguranţă, confiscarea specială, constă în trecerea, forţată şi gratuită, în proprietatea statului, a

bunurilor indicate la alin. (2), *inter alia*, cele utilizate sau destinate pentru săvârşirea unei infracţiuni.

Potrivit art. 106 alin. (3) Cod penal, dacă bunurile menționate la alin.(2) lit.a) şi b) aparţin sau au fost transferate oneros unei persoane care nu ştia şi nici nu trebuia să ştie despre scopul utilizării sau originea bunurilor, **se confiscă contravaloarea acestora**. Dacă bunurile respective au fost transferate cu titlu gratuit unei persoane care nu ştia şi nici nu trebuia să ştie despre scopul utilizării sau originea acestora, bunurile se confiscă.

La caz Colegiul penal relevă că, autocamionul *****, numărul de înmatriculare *****, de culoare albă, anul fabricării - 1998, cod *****, a fost folosit de către inculpați la realizarea laturii obiective a infracțiunii prevăzute la art. 250 Cod penal.

La fel, din materialele cauze se atestă că automobilul respectiv aparține cu drept de proprietate SRL „Doru Trans", astfel, se constată imposibilitatea confiscării acestuia, urmând a fi confiscată contravaloarea acestuia.

Prin urmare, Colegiul consideră că măsura confiscării contravalorii mijlocului de transport, utilizat la comiterea infracțiunii, nu este abuzivă şi nu încalcă principiile constituționale referitoare la proprietate, ci este o măsură de siguranță, prevăzută de lege şi aplicată în temeiul acesteia.

Mai mult ca atât, Colegiul penal consideră oportun a menționa că aplicarea confiscării speciale urmărește scopul restabilirii echității sociale şi contracararea, pe viitor, a comiterii unor fapte similare de către făptuitor sau de terţi, în condițiile în care valoarea țigărilor transportate este cu mult mai mare decît contravaloarea automobilului, iar aplicarea în speță doar a pedepsei penale în limitele normei vizate poate crea impresia persoanelor despre posibilitatea comiterii unor acțiuni similare, ca urmare a nivelului mic al consecințelor care pot survine, situație care contravine interesului societății.

Astfel, Colegiul penal constată că măsura solicitată de către acuzatorul de stat nu reprezintă, în cauza de faţă, o ingerință nepermisă a statului în dreptul de proprietate, incompatibilă cu Convenţia, întrucât este prevăzută de lege, este necesară într-o societate democratică, tocmai prin prisma scopului pentru care a fost instituită – de garanţie şi de prevenire, inclusiv fiind una proporțională în raport cu gravitatea faptei comise.

În ordinea de idei reliefată Colegiu concluzionează că, în urma examinării recursurilor înaintate, pe de o parte s-a constatat temeinicia argumentelor avocatului Adrian Cebotari în interesele inculpaților Toma Igor ***** și Toma Ion ***** cu privire la pretinsele erori comise de către organul de urmării penală la declanșarea și desfășurarea urmăririi penale, iar pentru înlăturarea acestora se atestă necesitatea administrării unor probe suplimentare în vederea elucidării în mod complet și obiectiv a tuturor circumstanțelor cauzei (art. 449 alin. (1) pct. 2)

lit. c) Cod procedură penală), iar pe de altă parte s-a constatat temeinicia argumentelor procurorului în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale oficiul Nord Tatiana Russu privind netemeinicia soluției primei instanțe în latura respingerii solicitării de încasare a contravalorii mijlocului de transport utilizat la săvârșirea infracțiunii, precum și netemeinicia admiterii în principiu a acțiunii civile înaintate de către Serviciul Fiscal de Stat, în acest sens impunându-se adoptarea unei noi soluții care ar agrava situația inculpaților, or, din raționamentele art. 449 alin. (1) pct.2) lit. b) Cod de procedură penală, se deduce că instanța de recurs poate rejudeca cauza și adopta o nouă hotărîre, doar **dacă prin aceasta nu se agravează situația inculpatului**.

Colegiul penal reieșind din limitele judecării recursului constată că, la această etapă instanța de recurs nu este abilitată cu dreptul de a audia inculpatul, martorii, de a cerceta probe și de a întocmi proces-verbal al ședinței de judecată, iar în vederea creării părții acuzării și părții apărării condițiilor necesare pentru cercetarea multilaterală și în deplină măsură a circumstanțelor cauzei, deoarece audierea inculpatului, a martorilor este o procedură obligatorie prin prisma prevederilor art. 6 din Convenția Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului și a libertăților fundamentale, se impune adoptarea soluției prevăzute de art. 449 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod procedură penală, și anume dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de fond, dacă este necesară administrarea de probe suplimentare.

La rejudecarea cauzei instanța de fond urmează să înlăture lacunele comise, să examineze cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, cu respectarea dreptului la un proces echitabil și, în dependență de probele acumulate, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, pronunțându-se asupra tuturor motivelor invocate de către participanții la proces.

În conformitate cu prevederile art.449 alin. (1) pct. (2) lit. c) Cod de procedură penală la RM, Colegiul penal,-

DECIDE:

Recursul procurorului în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale oficiul Nord Tatiana Russu, recursul avocatului Adrian Cebotari în interesele inculpaților Toma Igor ***** și Toma Ion ***** și recursul suplimentar al avocatului Adrian Cebotari în interesele inculpaților Toma Igor ***** și Toma Ion ***** declarate împotriva sentinței Judecătoriei Bălți sediul Sângerei din 19 octombrie 2022 în cauza penală în privința lui Toma Ion ***** și Toma Igor ***** se admit, cu casarea sentinței în cauză și remiterea cauzei la rejudecare în aceiași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul: Gheorghe Scutelnic

Judecătorii: Viorel Pușcaș

Oleg Moraru